This article was downloaded by: [ECU Libraries]
On: 23 April 2015, At: 19:01
Publisher: Taylor & Francis
Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number:
1072954 Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street,
London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions
for authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Sveriges malm- och metall-produktion 1885

Th. Nordström

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: Th. Nordström (1887) Sveriges malm- och metall-
produktion 1885, Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 9:1,
37-41, DOI: [10.1080/11035898709442448](https://doi.org/10.1080/11035898709442448)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035898709442448>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

Sveriges malm- och metall-produktion 1885.

(Efter »Bidrag till Sveriges officiella statistik. C. Bergshandteringen. Com. Coll:ii underdåniga berättelse för år 1885».)

Af

TH. NORDSTRÖM.

Under loppet af år 1885 arbetades 753 grufvor inom Sverige på jernmalm, 49 grufvor på andra metallers malmer och bröts svafvelkis i en. Dessutom har ett stort antal grufvor arbetats »försvarsvis» och utan att lemna någon malm.

Bland de 753 jerngrufvorna äro dock 381 stycken inräknade, hvilka tillhöra Luossajärvi och Gellivara malmfält, och som tillsammans lemnat endast 1,080 centner malm; antalet jerngrufvor, ur hvilka malm till egentlig förbrukning år 1885 upphemtats, kan alltså ej anses högre än 372.

Ur grufvorna uppfordrades:

Jernmalm.....	20,494,489	centner.
Guldmalm	7,998	»
Silfver- och blymalm.	349,626	»
Kopparmalm	505,675	»
Koboltmalm.....	3,214	»
Nickelmalm.....	52,047	»
Zinkmalm.....	1,143,067	»
Manganmalm.....	143,297	»
Svafvelkis	43,969	»

Derjemte hafva af *sjö- och myr*malm 51,527 centner upptagits.

Bland de olika länen visar Örebro län den största jernmalmsbrytningen med 5,545,813 centner, Norrbottens den minsta med

1,080 centner och inom 14 län har jernmalmsbrytning icke egt rum.

Guldalm bröts endast inom Kopparbergs län i Falu grufva; *silfver- och blymalm* har vunnits mest inom Vestmanlands län med 287,154 centner vid Sala grufva; *kopparmalmen* har förnämligast brutits inom Kopparbergs län vid Falun med 403,650 centner; *koboltmalmen* är hemtad ur Gladhammarsfältet i Kalmar län; *nickelmalmen* hufvudsakligen från Klefva i Jönköpings län med 33,695¹ centner; *zinkmalmen* mest från Åmmebergs grufvor i Örebro och Östergötlands län med 1,096,791 centner samt har slutligen *manganmalmen* brutits med 75,695 centner i Vermlands län och 67,602 centner i Jönköpings län. *Svafvelkisen* är hemtad ur Falu grufva och *sjö- och myrmalmen* upptagen mest i Jönköpings län.

Tackjernstillverkningen utgjorde, tillsammans med gjutgods framställt direkt från masugnen, 10,933,030 centner.

För denna tillverkning har användts 179 masugnar med en medeltillverkning af 257,49 centner per dygn. Äfven i afseende å tackjernstillverkningen står Örebro län främst med 2,857,162 centner.

Gjutgodstillverkningen i dess helhet kan tillsvidare icke uppgifvas, enär den officiella statistiken öfver bergshandteringen icke upptar mer än en del af denna tillverkning; det öfriga upptages i den ännu icke utkomna manufakturstatistiken.

Stångjernstillverkningen var under året 6,269,041 centner, hvarförutom *smältstycken* tillverkats för export såsom sådana utöfver den quantitet, som inom landet utvalsats eller utsmidts. Huru mycket smältstycken, som tillverkats för båda dessa ändamål tillsammans, och för hvart af dem särskildt, har ej, med de uppgifter som komma Commerce-Collegium tillhanda, kunnat exakt uppgifvas.

För stångjernstillverkningen användes 226 stångjernsverk; huru många af dessa voro valsverk och huru många smedjor, angifves ej.

Ståltillverkningen har utgjort 1,815,511 centner, deraf voro:

Bessemerstål.....	1,223,815	centner.
Martinstål.....	549,673	»
Andra stålsorter.....	42,023	»

Jern- och stålmanufaktur-tillverkningen, som upptages i Commerce-Collegii föreliggande berättelse, uppgick till 1,003,963,08 centner; deraf voro:

Plåt.....	388,015,46	centner.
Redskapssmide.....	99,924,79	»
Spik.....	238,915,22	»
Hästskosöm.....	9,919,45	»
Ketting.....	11,449,74	»
Ståltrådslinor.....	4,177,80	»
Jerntråd.....	55,481,86	»
Valstråd och bandstål	14,230,61	»
Hästskor.....	7,686,00	»
Manufaktur af diverse slag.....	174,163,15	»

Af den uppfordrade *guldmalmen* framställdes 106 skålpund 76 ort 52 korn *guld* vid Falun, hvarjemte vid Kafveltorp i Örebro län genom extraktion af guldhaltigt silfver erhöles 4 skålpund 85 ort guld och slutligen vunnos vid Åtvidaberg under kopparextraktionen 70 ort guld, så att landets hela guldproduktion utgjorde 112 skålpund 31 ort och 52 korn.

Silfvertillverkningen var vid:

Falun.....	1,124,80	skålpund.
Sala { ur malmen.....	2,925,28	»
{ ur gammal after	881,73	»
Kafveltorp.....	416,34	»
Åtvidaberg.....	124,90	»
Således för hela riket.....	5,473,05	»

Koppartillverkningen utgjorde för hela riket:

Garkoppar.....	3,293,32	centner,
Raffinerad koppar.....	11,361,61	»
Rå koppar.....	100,00	»

Bland kopparverken intager *Falun* främsta rummet med 10,424,95 centner raffinadkoppar, framställd af ur malmen på våta vägen vunnen cementkoppar. *Nickeltillverkningen* utgjorde:

Nickelspeiss 266,34 centner från Sägmyra,

Pulvernicksel 273,68 » » Klefva,

hvarjemte vid sistnämnda ställe tillverkats koncentrationssten af icke uppgifven metallhalt.

Blytillverkningen utgjorde:

vid Sala..... 2,069,76 centner,

vid Kafveltorp.. 4,215,82 »

hvarjemte vid Sala tillverkats 287,93 centner silfverglitt eller rödglete.

Metallisk zink har ej inom riket tillverkats utan malmen utförts.

Koboltpreparater hafva tillverkats vid Falu koboltextraktionsverk med 91 centner koboltoxid, 2,19 centner koboltfosfat och 12 & koboltkarbonat, allt ur gamla »nasar», hvarjemte vid Gladhammar åstadkommits 835,85 centner »nas» hållande 10—14 % kobolt.

Manganmalmerna hafva efter krossning och vaskning såsom sådana försålts eller användts.

Förutom ofvannämnda metallprodukter har tillverkats af mineralrikets alster (oberäknadt stenköl) 6,140,50 centner svafvel, 10,289,20 centner jernvitriol, 43,943,73 centner rödfärg, 4,500,74 centner alun och 448,15 centner blyerts. Svafvelsyretillverkningen upptages ej i föreliggande officiella berättelse.

Marmorbrukens och öfriga stenhuggeriers tillverkningar äro endast ofullständigt uppgifna.

För jemförelse med ofvanstående må vidare anföras att svenska:

Bergmalmsbrytningen. Tackjernstillverkningen.

år 1835	var	5,271,346	centner	2,368,583	centner,
» 1845	»	5,470,489	»	2,297,421	»
» 1855	»	8,404,862	»	4,409,401	»
» 1865	»	11,681,729	»	5,331,269	»
» 1875	»	18,996,654	»	8,246,499	»

1874 hade jernmalmsbrytning dock uppgått till 21,692,998, som är det högsta uppnådda qvantum. 1885 års tackjernstillverkning är den högsta uppnådda.

Englands jernmalmsbrytning	var 1884	16,403,000	tons,
Tysklands	»	»	6,569,000 »
Frankrikes	»	»	2,977,000 »

samt tackjernstillverkningen i:

England.....	7,934,000	tons,
Tyskland.....	3,228,000	»
Frankrike.....	1,872,000	»